

NÁZEV MATERIÁLU	Stanovisko Svazu průmyslu a dopravy ČR k Návrhu vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou
Č. J.	GŘ/141/SHP/2016
DATUM ZPRACOVÁNÍ	14. 12. 2016
KONTAKTNÍ OSOBA	Václav Trejbal
TELEFON	602 227 268
E-MAIL	vtrejbal@spcr.cz

OBECNÉ ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKY

Předložený návrh vyhlášky neodstraňuje stávající problém s používanými pojmy „odběrné místo“, „předávací místo“ a „místo připojení“ a zachovává, resp. v řadě případů dokonce prohlubuje nekonzistentnost v jejich užití, obsahovém významu a praktické aplikaci pro fungování trhu s elektřinou, a to nejen v rámci vyhlášky o pravidlech trhu s elektřinou, ale následně v dalších prováděcích předpisech vydávaných Úřadem k zákonu č. 458/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“). V důsledku toho se pak prohlubuje nejasnost výkladu a praktické aplikace pravidel a právní nejistota účastníků trhu s elektřinou, a to v řadě oblastí v rámci trhu.

Za nejvíce problematický považujeme pojem předávací místo, který je v některých případech aplikován ve vztahu ke konkrétnímu fyzickému místu a v jiných případech ve vztahu k „oblasti“ analogicky jako odběrné místo. V praxi pak s ohledem na slučování rolí účastníků trhu v jedné osobě (zákazník/výrobce) nastává situace, kdy odběrné a předávací místo splývají v jedno, byť v definici předávacího místa je odběrné místo explicitně vyloučeno. Navíc chybí jednoznačné provázání předávacího místa s místem připojení podle vyhlášky č. 16/2016 Sb. Dopady tohoto „právního a pojmoslovného chaosu“ jsou zřejmé na řadě procesů.

Explicitně se jedná zejména o problém účtování regulovaných plateb a sjednávání technických parametrů pro tyto platby. Např. sjednávání rezervace kapacity, které se uskutečňuje ve vztahu k předávacímu nebo odběrnému místu. Problém nastává zejména v případě odběrných míst s více místy připojení na různých napěťových hladinách, kdy by při zachování stávajícího jazykového výkladu vyhlášky resp. cenového rozhodnutí měla být sjednána rezervace kapacity za odběrné místo jako celek a tedy by nebyl respektován fakt, že cena za rezervaci kapacity je pro různé napěťové hladiny různá.

Negativní dopad nejasného výkladu a provázání těchto pojmů je zřejmý také při účtování plateb účastníkům trhu podle zákona č. 165/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů ve vztahu k rezervovanému příkonu, kdy uvedený zákon explicitně hovoří o rezervovaném příkonu v předávacím místě, avšak vyhláška o připojení vymezuje rezervovaný příkon v místě připojení bez další vazby na předávací místo. V cenovém rozhodnutí jsou pak pro účely účtování „příspěvku na podporované zdroje“ užívány bez jakékoliv další definice a vazby pojmy hlavní a záložní vedení. Užívání různého pojmosloví vytváří právní nejistotu, za co vlastně účastník trhu s elektřinou hradí stanovené ceny. Takový postup představuje další riziko potenciálních soudních sporů mezi účastníky trhu s elektřinou o oprávněnosti hradit konkrétní ceny.

Problém nastává rovněž s registrací takových míst v systému operátora trhu a navazujících procesech realizovaných v systému operátora nebo jeho prostřednictvím (zasílání dat z měření, zasílání podkladů pro fakturaci atd.), ale i v dalších oblastech. Upozorňujeme na to, že stávající praxe je v rozporu s platnou i navrhovanou úpravou Pravidel trhu s elektřinou a tato úprava si vynutí změnu v přístupu k registracím provozovatelů soustav. Začnou-li provozovatelé soustav plně respektovat všechna ustanovení vyhlášky v oblasti registrace, musí dojít k odregistrování již zaregistrovaných EANů a povede to k problémům při předávání údajů potřebných k fakturaci pro taková místa. Zároveň s politováním konstatujeme, že v rámci vyhlášky nejen že postrádáme snahu danou problematiku vyjasnit, ale naopak ještě dochází ke komplikaci situace tím, že kromě již dosavadní zavedené praxe registrace předávacích míst se nově, a to pouze v případě nových připojení výroben, zavádí registrace míst připojení (viz konkrétní připomínka č. 1).

Jsme si vědomi, že situace by měla být řešena primárně na úrovni primární legislativy, která by měla reagovat na vývoj trhu s elektřinou, změněné role účastníků trhu (kumulace rolí zákazníka/výrobce, nové role) a s tím jednoznačně vymezit pojmy již na úrovni primární legislativy. Nicméně doporučujeme alespoň v rámci stávajícího zákonem vymezeného rámce sjednotit aplikaci těchto pojmů v pravidlech pro fungování trhu s elektřinou, účtování regulovaných plateb apod., a jednoznačně vzájemně vymezit/provázat tyto pojmy a jejich užití v celém legislativním rámci.

KONKRÉTNÍ ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKY

1. Připomínka k bodu 2 - konkrétně k § 17 odst. 2

Doporučujeme v odst. 2 v první větě slova „místo připojení“ nahradit slovy „předávací místo“.

Návrh na promítnutí připomínky do textu vyhlášky

Novelizační bod 2 zní:

„2. V § 17 odstavce 2 a 3 znějí:

„(2) Nové **předávací** místo ~~připojení~~ výroby elektřiny s elektrizační soustavou, ve které je uskutečňována dodávka i odběr elektřiny, zaregistruje provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy zvlášť pro dodávku elektřiny a zvlášť pro odběr elektřiny. Již registrované předávací místo výroby elektřiny s elektrizační soustavou, ve kterém je uskutečňována dodávka i odběr elektřiny, zaregistruje provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy zvlášť pro dodávku elektřiny a zvlášť pro odběr elektřiny podle věty první pouze na žádost výrobce elektřiny.

(3) Odběrné místo zákazníka, do něhož je připojena výroba elektřiny podle § 28 odst. 5 energetického zákona, provozovatel distribuční soustavy registruje jako odběrné místo zákazníka s příznakem výroba do 10 kW, které je vybaveno průběhovým měřením výroby elektřiny, a operátor trhu o této skutečnosti neprodleně informuje dotčeného dodavatele a subjekt zúčtování. Pokud se zákazník provozující výrobu elektřiny podle § 28 odst. 5 energetického zákona stane výrobcem elektřiny, oznámí tuto skutečnost neprodleně provozovateli přenosové nebo distribuční soustavy, který provede registraci zvlášť pro dodávku elektřiny a zvlášť pro odběr elektřiny.“.

Odůvodnění:

V souladu s dosavadní právní úpravou jsou v systému operátora trhu registrována předávací místa výroben elektřiny. Úřadem navrhovaná úprava zavádí vyšší granularitu v rámci registrace odběrných a předávacích míst a představuje tak další nejednotnost a nesystematičnost přístup k problematice nejen vlastní registrace, ale rovněž k navazujícím procesům, které se nad registrovanými místy v IS OTE uskutečňují (jako např. zasílání/příjem dat z měření a podkladů pro fakturaci mezi účastníky trhu s elektřinou, dále zúčtování odchylek...), a tedy prohlubuje problém uvedený výše v rámci obecné připomínky. Navržený přístup je nekoncepční i s ohledem na skutečnost, že úprava nepředpokládá jakékoliv sjednocení přístupu k problematice registrace výroben v systému operátora trhu v budoucnu. Navržená úprava tak pouze zhorší dosavadní situaci na trhu s elektřinou a zvýší nekonzistentnost právní úpravy pro jeho fungování.

Jsme zároveň toho názoru, že navržená úprava v případě nových registrací není v této podobě zcela v souladu s energetickým zákonem, který zmocňuje Úřad ke stanovení postupů pro registraci odběrných a předávacích míst, nikoliv míst připojení.

Zároveň upozorňujeme, že návrh na změnu uvedený v rámci této připomínky představuje pouze jednu dílčí úpravu. Pro odstranění problému uvedeného výše v rámci obecné připomínky je nezbytná revize řady ustanovení vyhlášky o Pravidlech trhu s elektřinou!

2. Připomínka k bodům 3 a 4 - § 17 odst. 5 a 6

Doporučujeme upravit, jakým způsobem se v systému operátora trhu pracuje s příznaky u předávacích míst (tj. u výroben nebo distribučních soustav).

Odůvodnění

V systému operátora trhu jsou registrována nejen odběrná místa zákazníků, ale rovněž předávací místa výroben elektřiny nebo distribučních soustav. I pro tyto případy by mělo být legislativně upraveno, zda a případně jakým způsobem se užívá příznaků pro identifikaci stavů v těchto místech. V opačném případě vyvolává právní úprava nejistotu pro dotčené účastníky trhu, jak se s těmito místy v následných procesech pracuje.

3. Připomínka k bodu 5 - § 17 odst. 7

Ve vazbě na zrušení druhé věty v odst. 7 doporučujeme v rámci vyhlášky vymezit, co se s takovým odběrným nebo předávacím místem následně děje ve vazbě na povinnost účastníka trhu podle § 22 odst. 2 energetického zákona řešit odpovědnost za odchylku.

Odůvodnění

V případě zrušení druhé věty, podle které operátor trhu zrušil přiřazení dodavatele k odběrnému nebo předávacímu místu a tedy s takovým místem mělo být nakládáno jako s místem s neoprávněným odběrem, nebude zřejmé, jak se s takovým místem následně bude zacházet, zda budou na něj aplikovány postupy jako při neoprávněném odběru, anebo bude nastupovat řešení dodávky poslední instance.

4. Připomínka k § 47

Doporučujeme za bod 23 vložit nové body 24 a 25, které znějí:

„24. Název § 24 zní:

„Postupy a podmínky pro přenesení a převzetí odpovědnosti za odchylku při přeměnách obchodních korporací a převodu závodu nebo jeho části“.

25. V § 47 odst. 1 první věta zní:

„V případě, že v souvislosti s přeměnou obchodní korporace **nebo převodem závodu nebo jeho části** dochází ke změně subjektu zúčtování nebo ke změně dodavatele na odběrných a předávacích místech účastníků trhu s elektřinou (dále jen „hromadný převod odběrných a předávacích míst“), podává subjekt zúčtování nebo dodavatel, na něhož mají být odběrná a předávací místa účastníků trhu s elektřinou převedena, žádost o hromadný převod odběrných a předávacích míst operátorovi trhu prostřednictvím informačního systému.“

Dosavadní body 24 až 50 se označují jako 26 až 52.

Odůvodnění

Stávající znění § 47 neřeší zcela problematiku akvizic na trhu s elektřinou a s tím souvisejících procesů. Ustanovení § 47 dopadá pouze na přeměny obchodních korporací, přitom na trhu budou převládat spíše převody obchodních závodů obchodníků s elektřinou nebo třeba i jen částí jejich obchodních závodů (tj. prodej zákaznického portfolia). To ale z hlediska zákona není přeměna obchodní korporace. Doporučujeme proto, aby působnost § 47 byla rozšířena i na případy, kdy má dojít k převodu OPM v souvislosti s převodem obchodního závodu, který zahrnuje práva a závazky související s dodávkou elektřiny do odběrných míst, neboť není odůvodněné, aby v takových případech bylo postupováno odlišně než v případě přeměn obchodních korporací. Podávání individuálních žádostí o změnu dodavatele elektřiny/subjektu zúčtování pro jednotlivá odběrná nebo předávací místa účastníků trhu by v takovém případě představovalo neúměrnou zátěž na straně dotčených stran.

5. Přípomínka k bodu 31 (nově 33)- § 53 odst. 1

Návrh na úpravu

Doporučujeme buď zcela zrušit novelizační bod, anebo alespoň precizovat ustanovení tak, aby úprava zohlednila možné způsoby zapojení výroben elektřiny, včetně výroben elektřiny vnořených do výroby.

Odůvodnění

Ustanovení nezohledňuje správně bilanci toků v daném předávacím místě (zejména může poškodit výroby, do níž je zapojena výroba elektřiny, neboť zohledňuje pouze spotřebu, včetně spotřeby vnořené výroby, ale již nezohledňuje tok z vnořené výroby přes danou výrobu do soustavy).

Jsme si vědomi toho, že je nezbytné zamezit nesprávnému užívání případných odlišných přístupů v platbách stanovených pro „systémové“ výrobce, tedy výrobce, kteří primárně elektřinu vyrábí a dodávají do elektrizační soustavy za účelem zajištění dodávek uživatelům sítí. Nicméně navržená úprava např. nezohledňuje správně možné způsoby zapojení a bude tak vytvářet nerovné postavení na trhu, ačkoliv výroba s vnořenou výrobnou se jako celek může jevit jako „systémová“ výroba a tedy výrobce 1. kategorie, z hlediska navržené úpravy může nastat situace, kdy výroba přímo připojená k soustavě se díky

odběru vnořené výrobní stane výrobcem 2. kategorie (bez zohlednění vyrobené a dodávané energie z vnořené výrobní do soustavy).

Dále jak sám Úřad uvádí v odůvodnění navržené úpravy, výrobcem 1. kategorie by měl být ten, který vykonává činnost především za účelem dodávky do elektrizační soustavy, tedy výrobce připojený přímo k distribuční nebo přenosové soustavě a dodávající převážnou část vyrobené elektřiny do soustavy. V případě, že je výrobní připojena do odběrného místa zákazníka, jsme toho názoru, že zákazník již čerpá výhodu v podobě nižších odběrů ze soustavy a tedy nižších plateb za užití sítí, a nemělo by tedy být takovému zákazníkovi poskytováno další zvýhodnění oproti ostatním zákazníkům v podobě „úlevy“ (neplacení) platby za rezervaci kapacity/příkon, jak v ustanovení v § 54 odst. 1 následně vymezuje vyhláška.

S ohledem na výše uvedené jsme názoru, že navržená definice vyžaduje další precizaci a zvážení všech aspektů. V tomto okamžiku považujeme za vhodnější řešení prozatím neměnit definici výrobce 1. kategorie a podrobit tuto problematiku důkladné analýze a stanovit jasnou koncepci na trhu s elektřinou. Zároveň by bylo vhodné odložit implementaci nebo alespoň účinnost ustanovení tak, aby účastníci trhu měli dostatečný prostor na adaptaci (např. přepojení areálových „odběrů“ přímo na soustavu apod.).

6. Připomínka k bodu 32 (nově 34) - § 53 odst. 2

Doporučujeme uvést ustanovení odstavce 2 do souladu s § 48, případně provést revizi dalších stávajících ustanovení vyhlášky tak, aby byla používána terminologie jednotná napříč celým právním předpisem.

Odůvodnění

Již stávající platné znění vyhlášky je nekonzistentní v používaném pojmosloví. Navrhovaná úprava problém nijak neodstraňuje. I nadále zůstává zachován rozpor s § 48, kde je v rámci skladby cen za zajišťování distribuce elektřiny na hladině nízkého napětí (konkrétně v odst. 2 písm. a) bod 1.) stanovena cena za příkon (nikoliv cena za rezervaci kapacity). Rovněž v cenovém rozhodnutí Úřad vymezuje na hladině nízkého napětí cenu za příkon, nikoliv cenu za rezervaci kapacity. Obdobně Úřad postupuje v případě novelizačního bodu č. 33 návrhu vyhlášky, kde používá pojem platba za příkon a nikoliv platba za rezervaci kapacity.

7. Připomínka k bodu 33 (nově 35) - § 54 odst. 1

Doporučujeme následující znění novelizačního bodu č. 33 (nově 35):

„35. V § 54 odst. 1 zní:

„(1) Výrobce první kategorie nesjednává rezervovanou kapacitu a nehradí platbu za rezervovanou kapacitu **nebo platbu za příkon** pro předávací místa výroben elektřiny ani pro předávací místa určená k odběru elektřiny pro technologickou vlastní spotřebu elektřiny s výjimkou odběru elektřiny z přenosové soustavy nebo distribuční soustavy při odstávce výrobní v trvání více než 30 dnů (dále jen „dlouhodobá odstávka“). Do dlouhodobé odstávky se nezahrnuje odběr pro uvedení výrobní do klidového režimu, maximálně však v délce 72 hodin po odřazování generátoru od soustavy, a dále odběr pro účely opětovného najetí výrobní elektřiny z klidového režimu při ukončení dlouhodobé odstávky, maximálně však odběr v délce trvání 72 hodin před přifázováním generátoru k soustavě. **Je-li výrobní připojena k distribuční soustavě prostřednictvím odběrného místa zákazníka, zákazník sjednává rezervaci kapacity nebo rezervovaný příkon pro takové odběrné místo a hradí platbu za rezervaci kapacity nebo platbu za příkon.**““

Odůvodnění

V souvislosti s decentralizací energetiky Energetický regulační úřad deklaroval potřebu řešit nerovné postavení uživatelů sítě. V této souvislosti dokonce úřad avizoval záměr zavést speciální tarif pro „samovýrobce“, kteří využívají distribučního systému na úkor ostatních odběratelů. Předloženým návrhem úpravy ustanovení § 54 odst. 1 však úřad postupuje v rozporu s těmito deklarovanými záměry a zavádí další úlevu pro určitou skupinu uživatelů sítě. Zákazník s připojenou výrobnou již čerpá určitý benefit v podobě snížení odběru ze soustavy a tedy nižší celkové platby za užití sítě a není nijak opodstatněné poskytovat takovému zákazníkovi další dodatečnou úlevu formou osvobození od stálé platby za službu soustavy (tj. za rezervaci kapacity/příkon).

8. Připomínka k § 56 odst. 1 až 4 - Ukončení dodávky elektřiny

Navrhujeme upravit znění § 56 odst. 1 až 4 následovně:

„(1) V případě neoprávněného odběru elektřiny předává dodavatel provozovateli přenosové nebo distribuční soustavy, ke které jsou připojena odběrná místa, u kterých je požadováno přerušení **nebo ukončení** dodávek elektřiny, žádost o přerušení **nebo ukončení** dodávek elektřiny, a to nejpozději 5 pracovních dní přede dnem přerušení **nebo ukončení** dodávek elektřiny.

(2) Provozovatel přenosové soustavy nebo distribuční soustavy informuje po obdržení žádosti podle odstavce 1 nebo v případě neoprávněného přenosu nebo distribuce elektřiny prostřednictvím operátora trhu registrované účastníky trhu s elektřinou, kteří mají u operátora trhu zaregistrovanou přenesenou nebo vlastní odpovědnost za odchylku u odběrných míst, u kterých z nich dojde k přerušení dodávek elektřiny, a to nejpozději 4 pracovní dny přede dnem přerušení **nebo ukončení** dodávek elektřiny.

(3) Provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy provede přerušení **nebo ukončení** dodávek elektřiny do 2 pracovních dnů od termínu uvedeného v žádosti o přerušení **nebo ukončení** dodávek elektřiny. Není-li v případě odběrných míst zákazníků z důvodů hodných zvláštního zřetele možné provést přerušení **nebo ukončení** dodávek elektřiny ve lhůtě podle věty první, informuje provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy o této skutečnosti dodavatele, který žádal o přerušení **nebo ukončení** dodávek elektřiny, a provede přerušení **nebo ukončení** dodávek elektřiny nejpozději do 5 pracovních dnů od termínu uvedeného v žádosti. Provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy neprovede přerušení **nebo ukončení** dodávek elektřiny v termínu uvedeném v žádosti o přerušení **nebo ukončení** dodávek elektřiny v případě, že je v informačním systému operátora trhu registrována změna dodavatele se začátkem účinnosti do 5 pracovních dnů včetně po požadovaném termínu přerušení **nebo ukončení** dodávek elektřiny.

(4) V případě přerušení **nebo ukončení** dodávek elektřiny na základě žádosti podle odstavce 1 nebo z důvodu neoprávněného odběru elektřiny, neoprávněného přenosu nebo neoprávněné distribuce elektřiny informuje provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy, ke které je dané odběrné místo připojeno, o této skutečnosti nejpozději následující pracovní den po přerušení **nebo ukončení** dodávek elektřiny prostřednictvím informačního systému operátora trhu registrované účastníky trhu s elektřinou, kteří mají u operátora trhu zaregistrovanou přenesenou nebo vlastní odpovědnost za odchylku v tomto odběrném místě. V případě, že při přerušení dodávek elektřiny rovněž dochází k demontáži měřicího zařízení, zasílá provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy, ke které je dané odběrné místo připojeno, operátorovi trhu **a dodavateli elektřiny, který podal žádost o přerušení nebo ukončení dodávek elektřiny** rovněž odečet spotřeby ke dni přerušení **nebo ukončení** dodávek elektřiny za dané odběrné místo. Odečet je v

případě odběrných míst vybavených měřeními typu A, B nebo M zasílán v termínech uvedených v § 19 až 22 a v případě odběrných míst vybavených měřeními typu C v termínech uvedených v § 41 odst. 2.“

Odůvodnění

Navrhujeme ve vyhlášce upravit podrobněji proces pro ukončení dodávky elektřiny s demontáží elektroměru, a tím zajistit sjednocení Pravidel trhu s elektřinou s Pravidly trhu s plynem a zvýšení transparentnosti procesů pro všechny účastníky trhu s elektřinou. Proces ukončování dodávek elektřiny s demontáží elektroměru není ve stávajícím znění vyhlášky náležitě popsán, v praxi se proto vyskytují nejasnosti, jak by mělo v těchto případech postupovat.

DOPORUČUJÍCÍ PŘIPOMÍNKY

1. Připomínka k bodu 14 - § 34 odst. 4 písm. g)

Doporučujeme v § 34 odst. 4 písm. g) nahradit slovo „a“ slovem „nebo“.

Návrh na promítnutí připomínky do textu vyhlášky

Novelizační bod 14 zní:

„14. V § 34 odst. 4 se na konci písmene „f)“ tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno „g)“, které zní:

„g) je dodavatelem podána žádost o poskytnutí služby distribuční soustavy na základě smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny pro předávací místo výrobní elektřiny připojené na hladinu velmi vysokého **nebo a** vysokého napětí.““

Odůvodnění

Použitím spojky „a“ by došlo k zúžení aplikace předmětného ustanovení pouze na situace, kdy je výrobní připojena na obě napěťové hladiny současně.

2. Připomínka k bodu 16 - § 35 odst. 6

Návrh na úpravu (návrh na promítnutí připomínky do textu vyhlášky)

Doporučujeme zpřesnit ustanovení tímto způsobem:

„V § 35 odst. 6 se za větu druhou vkládá věta: „Jedná-li se o změnu **typu** smlouvy o sdružených službách dodávek elektřiny ~~za smlouvu~~ **na typ smlouvy** o dodávkách elektřiny, zajistí provozovatel distribuční soustavy ke dni registrace změny typu smlouvy ukončení poskytování služeb distribuční soustavy do odběrného místa dle stávající smlouvy.““

Odůvodnění

Jedná se o formulační zpřesnění, aby bylo jednoznačně zřejmé, jaký smlouva jakého typu končí a jakého typu začíná.